

La clau

De la suprema importància que en l'esport d'elit té el treball psicològic en parla el capítol del llibre *Herr Pep*, de **Martí Perarnau**, que EL PERIÓDICO avançava dissabte. L'autor, que ha fet un profund seguiment del primer any de **Pep Guardiola** a la banqueta del Bayern Munic, explica en aquest apartat la xerrada que l'entrenador català va donar als seus jugadors abans de la tanda de penals de la final de la Supercopa d'Europa disputada a Praga entre el seu equip i el Chelsea de **José Mourinho** el 30 d'agost del 2013. El primer que va fer el **Pep** va ser confessar als seus jugadors que ell no havia tirat un penal en la seva vida, però que havia après una cosa molt important del seu aju-

Guardiola i la tanda de penals

JUANCHO
Dumall
DIRECTOR
ADJUNT

dant i amic **Manel Estiarte**, gran llançador de penals en el waterpolo. La idea és prendre immediatament la decisió de per on llançaràs, no canviar-la, i tenir el convenciment que el

xut entrarà. La resta és secundària. Ho és fins al punt que ell no va decidir ni qui serien els cinc llançadors ni l'ordre en què xutarien. Al final, van marcar tots els jugadors de l'equip alemany i en va fallar un de l'anglès, 5-4. El Bayern, campió.

L'escena, molt cinematogràfica –un entrenador ben vestit parlant amb calma als seus nois en un moment crític–, mostra la cara del futbol que l'espectador no veu i explica com pot aplicar-se al futbol la intel·ligència emocional.

Determinació i fe

Podrà dir-se que la història hauria estat diferent si **Kross**, **Lahm** o **Ribéry** haguessin fallat els xuts, però l'important és que **Guardiola** va sa-

ber en aquells minuts d'angoixa reforçar la confiança dels seus jugadors, nerviosos i extenuats després de la pròrroga, amb dues idees de força: determinació i fe. Res de dubtes.

Quan el **Pep** entrenava el Barça ja va deixar mostres de la seva capacitat de comunicador, i no només al vestidor. En el discurs que va pronunciar al Parlament de Catalunya al rebre la Medalla d'Honor de la institució –aquell del «si ens aixequem ben d'hora...»– ja va dir que el moment màgic de la seva professió arriba quan un detall abans d'un partit li fa pensar: «Demà guanyarem». No és mala filosofia en temps d'incerteses.

@JuanchoDumall

La roda

JOSÉ A.
Sorolla

'Victus' i 'L'endemà'

La novel·la d'**Albert Sánchez Piñol** *Victus*, que narra el setge de Barcelona el 1714, no va poder presentar-se dijous a l'Institut Cervantes d'Utrecht (Holanda) perquè l'ambaixada espanyola va considerar que «no es donaven les garanties suficients perquè l'acte pogués transcórrer en un àmbit cultural sense entrar en política», segons un directiu de l'institut. Aquesta versió és molt més creïble que la de la vicepresidenta **Sáenz de Santamaría**, que va al·legar que es va tractar d'un «ajornament derivat de les presentacions que s'estaven fent del llibre en poc temps». Davant l'evident i reprovable acte de censura, el president **Mas** va reaccionar dient que va «en la línia del boicot internacional que practica el Govern», el conseller **Mascarrell** va parlar de decisió «autoritària», ERC ha demanat la compareixença dels ministres **García-Margallo** i **Wert**, i l'eurodiputat de CiU **Tremosa** interpel·larà la Comissió Europea. Els censors són tan

L'economia i els ciutadans

¿Existeix èxode rural a Catalunya?

Des del 1991 ha disminuït la població en 162 municipis, una quarta part de la superfície del país

FRANCESC
Reguant

Aquest estiu molts hem aprofitat per acostar-nos a la Catalunya rural. No obstant, el boom d'aquest turisme és un fenomen relativament recent, perquè durant molts anys la ciutat va viure d'esquena al seu entorn rural. Recordo que, quan hi va haver la inauguració del túnel del Cadí, el 1984, un diari va dir que era un túnel que no conduïa enlloc. Avui a ningú se li acudiria dir això; han passat molts anys i han passat moltes coses. Però l'estereotip d'una societat rural envellida i en decadència ha continuat. ¿És veritat això?

A partir del 1955, coincidint amb la mecanització agrícola, es va produir una forta emigració rural cap a la ciutat, però aquest fenomen es va moderar als anys 70, i als 90 es va entrar en clara recuperació a partir d'una diversificació productiva orientada a l'agroalimentació i els serveis. Globalment, les comarques rurals, definides segons criteris de l'OCDE, tenen avui més població que el 1955. És a dir, la Catalunya rural no ha perdut població o, si l'havia perdut, l'ha recuperat.

NO OBSTANT, una anàlisi per comarques rurals ens ofereix conclusions diferenciades. En primer lloc, les comarques amb predomini de l'agricultura de regadiu no han patit despoblació en cap moment, amb creixements pròxims a les àrees urbanes, cosa que hauria

de fer reflexionar els responsables de les polítiques territorials. En segon lloc, el factor muntanya i el factor aridesa han estat decisius en la pèrdua de població; és a dir, és aquí on l'activitat agrària ha tingut unes dificultats més grans per competir. En concret, vuit comarques, encara que en procés de recuperació, encara no han arribat a la població del 1955. En tercer lloc, l'articulació d'una estructura agroindustrial a partir de la ramaderia intensiva ha estat un factor d'impuls i sosteniment de la població en comarques en dificultats. Finalment, la millora de les comunicacions convencionals i telemàtiques ha facilitat sinèrgies urbanes-rurals que han obert noves oportunitats en serveis turístics, esportius i mediambientals i en produccions agràries dirigides a mercats de proximitat. L'atractiu residencial de les comarques rurals ha passat a ser un factor estratègic clau, i això significa comunicacions adequades, serveis complets de qualitat i una atenció exquisida de l'entorn natural i del paisatge.

Fins aquí, sembla que l'èxode rural és cosa del passat. No obstant, una aproximació a nivell de municipi aporta nova informació. Des del 1991, un total de 162 municipis de les comarques rurals segueixen perdent població. Això té una importància poblacional molt re-

LEONARD BEARD

Només l'agricultura dóna estabilitat a una ocupació sostenible del territori

duïda (una mica més d'un 1% de Catalunya), però representa ni més ni menys que una quarta part del territori. Arribats a aquest punt ens hem de preguntar: ¿té sentit abandonar el 25% del territori a un procés de deteriorament creixent en els diferents nivells econòmic, social, humà, patrimonial, paisatgístic...? Aquest territori que hem *desheretat* conté importants recursos susceptibles d'una explotació sostenible, té un potencial de producció agrària i forestal que necessitem, és bàsic per a la gestió de l'aigua, per a la producció d'energia, per a l'equilibri territorial en una nova realitat més des- concentrada, i té una funció medi-

ambiental primordial.

Però per defensar aquest territori, el seu medi natural, el seu paisatge i el seu patrimoni cultural i arquitectònic, és necessari que estigui viu. Per això existeixen polítiques de desenvolupament rural, però m'agradaria posar l'èmfasi en dos aspectes: comunicacions i agricultura.

ELS MUNICIPIS que es troben avui en regressió ocupen normalment la perifèria de la nostra xarxa de comunicacions convencionals. S'ha millorat molt en aquest aspecte, però encara existeixen llacunes que clamen al cel. Els camins rurals són clau, són els capilars del territori. Però per sostenir la població, aquests municipis han de comptar amb bons serveis en l'entorn pròxim, i això exigeix impulsar les centralitats comarcals perquè guanyin massa crítica. Per a això les comunicacions transversals, on també s'ha avançat molt, són essencials al trencar l'estructura radial (centrada a Barcelona) i facilitar certa redistribució dels centres estratègics.

Finalment, s'ha d'observar que –tret d'excepcions– només l'agricultura atorga estabilitat a una ocupació sostenible del territori, i és l'agricultura el que per la seva mateixa activitat aporta un conjunt de béns públics de caràcter mediambiental i paisatgístic, i facilita a més la implantació d'altres activitats. Per això, i per salvar les dificultats naturals, aquesta agricultura ha d'orientar-se, via qualitat, a produccions de més valor afegit, en sinèrgia amb una economia més diversificada. Hi estem posats. ≡

Economista.

Els censors del llibre de Sánchez Piñol són tan barroers que desborden Rajoy, que va elogiar l'obra

barroers que desborden **Rajoy**, que havia elogiat el llibre.

El mateix dia, es presentava a Barcelona el documental d'**Isona Passola** *L'endemà*, que tracta sobre com seria la Catalunya independent. A la cinta, ningú està en contra de la independència perquè, segons la directora, després d'una recerca «desesperada», li va ser impossible trobar algú que «expliqués bé el no». ¿Algú s'escandalitza? A la preestrena hi van assistir **Mas** i la seva dona i els consellers **Mascarrell** i **Mas-Colell**. Podrà adduir-se que un cas afecta l'Estat i l'altre és una iniciativa privada. Però el desequilibri segueix sent descartat, encara que tampoc sorprèn ja a ningú. Un dels insignes participants en el documental va justificar no fa gaire la parcialitat de TV-3 amb l'argument que a Catalunya ja es veuen altres cadenes espanyoles que compensen la línia editorial de la televisió autònoma. Com si la imparcialitat d'un servei públic no fos una cosa intrínseca i depengués del que facin els altres. ≡

